

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Reverendi Patris Vincentii Carafæ, Septimi Societatis Jesu Generalis

Bartoli, Daniello

Leodii, 1655

Cap. V. Contemptus item terrenorum, & abdicatio amoris parentum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42928

VINCENTII CARAFÆ. Lib. II. 299.
multis retulit, ipsomet vaticinii anno
decessit.

C A P U T V.

*Contemptus terrenorum, & a-
moris parentum abdicatio.*

Paradoxum profero: Ambitionis hu- Illius
sensa de
felicita-
te hu-
mana,
manæ abjectæ sunt cogitationes, &
serpentina humi desideria: contra, humi-
litas excelsa indoles est. Illa inanem
excellentiæ umbram sectatur, atque adeo
veram abjectionem: hæc vanitatem vo-
tis suis indignam rata, adspirat ad veram
celsitudinem, atque adeo ad cælestem
atque æternam. Facem eunti præfert
æterna veritas, cujus in luce ne apparet
quidem terrenæ splendor amplitudinis:
cumque melius non esse cognoscatur,
quàm esse, scilicet nullo loco, nullo
pretio est. Hac divina luce perfusus Vin-
centius de felicitate humanâ scitè solitus
erat dicere, imaginem esse, quæ si ad ra-
dios humanæ innatæque notitiæ specte-
tur, speciem habet elegantem & dulcè
ridentem: at verò in pleno lumine
æternæ

æternæ veritatis confusum quid & maculosum esse, proptereaque perspicacibus oculis horrendum, ac generosis animis aspernabile. Causam adjungebat, quòd inter cœli terræque bonâ non alia fit habitudo quàm temporaria inter & æterna, exiguum & immensum, vel potius inter nihilum & totum. Quamobrem assuefactis gloriæ Numinis ac Beatorum contemplandæ, nihil pronius, quàm despiciere id omne, quod fortunam in terris vocant, ac beatitatem. Nempe venia quidem dignas esse talpas, quæ, quòd naturâ cæcæ sint, nec solis ac stellarum pulchritudinem, elementorùmque opes ac varietatem, ullatenus unquam perceperint, credunt tenebris nihil esse melius, aut cubilibus suis magnificentius, aut terrâ radicibusque suavius. sed homines veri capaces sic amare terrena, ut cœlestia præ illis spernant, eorùmque jure ac spe aliquando possidendorum se abdicent, id omnino nullo modo à se capi posse. Cùm varios mundi casus, cùm prælia, victorias, munitiones captas, regna bello parta, connubia principum, & alia aurium oblectamenta,

cum

cum ardore ac strepitu, ut fit, vulgari audiret, *Heu!* exclamabat, *mundi oculos quàm parum Evangelii lumen ferit, quando adeo tenebris obsitus est! solum illud lumen nobis patefacit, quàm discrepet verum à falso bono, cui sola boni species inest, aut potiùs umbra.* Tum revocabat in memoriam sapientis rerum spirituum Magistri effatum: hominum vitam & id quod sæculum vocamus, ludum esse latrunculorum: in quo quidem super alveolo plures latrunculi procedunt, hic pedetentim, ille saltuatim: est qui rectà, est qui ex transverso. sed unicuique idem consilium est alterum intercipiendi, vincendique. Verùm sola mors de singulis & universis triumphat: latrunculósque sigillatim ex alveo tollit, injicitque faculo, ubi nulla postmodum equitum, peditumve, imò nec Regum diversitas. Et verò dic age, valésne pauperum & divitum, plebeiorum & nobilium, rusticorum & litteratorum, fervorum & Principum ossa inter se distinguere.

sæculū,
ludus
latrun-
culorū.

Audito non paucos Præsules ad Purpuram evectos esse: unde Romæ magna festivitas existeret: *Equidem nollem,* ait, *vivere,*

Cōtem-
ptus au-
licę ma-
gnificē-
tiæ

vivere, at mori purpuratus, nempe proprio cruore (sic enim intelligebat) afferendæ Christi fidei profuso : pergensque, si quidem purpura Seraphini vestis esset, igneâve togâ animos amore divino inflammare efficax; tum verò ardenteream mihi efflagitarem : sed cùm in illa nihil omnino, nisi splendorem quemdam, & ardentem gloriæ fumum deprehendam, malo nudus, quàm purpuratus ingredi.
 Aliàs nuntio de promotione Religiosi ad Cardinalis dignitatem, Neapolim perlato, interrogatus quid acturus esset si galerus illi offerretur, Respondit non deesse sibi exempla Gregorii, aliorumque ad insequentium fugam honorum, in cavernas se abdentium. Quod si latebræ ipsum non defenderent, purpuram & galerum se admissurum : at non prius, quàm ex oraculo didicisset, vehementiori in Deum amore arsurum se in purpura, quàm in gradu Religiosi privati ac subjecti. Offendit aliquando Neapoli non mediocre Nobilium turbam, famulorum & asseclarum multitudine strepitùque viam implentem : tum ad socium, *En, ait, quantum strepitum edit agmē formicarum!*

enimvero si uno alterove ab urbe lapide omnem illam catervam cerneres, nonne tibi singuli bestiolis illis haud impares apparerent? quid si ergo è summo cæli culmine, præ quo tellus nil nisi punctulum? Iter facturus longius, quàm pedes conficere posset, asinum inscendebat clitellis instratum, adstrictumque capistro, perque loca, ubi frequens nobilitas ambulabat, lentè procedens, scilicet de mundi vanitate nobilem triumphum agebat. Quam haud multo post secutus est P. Ignatius de Guevara, idem qui antè initam Societatem, Dux Boviniensis, & ipse asino vehens, aliàsque in despicientiâ mundi, Vincentii discipulus & imitator egregius. Certa erat ingredi Religiosum claustrum Princeps femina, sed priùs Vincentium consulere super animæ rebus desiderabat. Ut ergo hic ejus precibus faceret satis, asinum sibi, equum Novitio Sacerdoti comiti in iter ad Pietrambiancam ubi agebat illa, apparari curaverat. Sed antequam discederet, Dux de Saraceno alloquendus illi erat. Dum simul conferunt, quidam è Patribus Vincentii personæ minus consentaneum,

neum,

neum, ut opinor, existimans, tam vile jumentum (nec enim humilitatis decorum cuique probari potest) extemplò calidèque ad nobilem virum Ducis vicinium adiens, rogat equum Vincentio iter facturo commodet. Arripuit ille mox occasionem ei gratificandi, cui vitam periculo ereptam se debere testabatur. Nec mora, equum suum optimè domitum stabulo educi jubet: ephippium ex heteromallo cramœsino, opere phrygionico concinnatum auròque grave, ei insternit, traditque Vincentio adducendum. Adducitur: utque faciliùs vir sanctus ad insidendum pertrahi se sinat, asinus occultatur. Intereâ ab Duce reverso offert Pater equum, uti diximus, phaleratum, additque ab ejus domino, ut infideat preces. ille qui non pedibus modò, sed & genibus iter moliri, quàm adeo magnificè equitare maluisset, ut primùm vidit, equum & phaleras respuit; Patrem redarguit, asinum reposcit, conscendit, jussuque tirone præcedere, in asino lentè sequitur, non per solitarias plateas, quo facile detorqueri poterat iter, si ita permisisset, sed rectà ante palatii Regii fores,
ubi

ubi tum Prorex cum conjuge, tum selecta nobilium manus, tum civium principes hilaritatis publicæ spectaculo intererant; opportunum ipse nec minus grande Christianæ demissionis contemptusque mundi spectaculum.

Castellæ Admiralius, idémque Neapolitani Regni pro Rege Gubernator, natæ ex filio suo filiaë Iustricum patrem non alium quàm Vincentium esse voluit, misitque quem primum habebat à sacratio, ut eum de totâ re certiores factum suo nomine adoptaret. venit ille domum nostram, atque ut prærogativam offerebat, cuius alteri permagni æstimandam, legationem suam magnificis verbis, gratulationisque plenis ornavit. At Vincentius his nuntiis perturbatus est, pudoremque mœrore mixtum haud dubiis signis ostendit. Nec enim ingratiorem molestiorémque nuntium ad se posse perferri. Quippe id honoris à vitæ genere quod profitebatur, penitus alienum, nec verò à se admittendum, nisi præciso Præsidium imperio adigatur. Sed cum hi Proregis pietati potius, quàm Vincentii demissioni acquiescendum censuissent,

Et dolor de honore sibi delato

in Baptismi istius initiis, lustralis patris partes agere coactus est. Unde cum domum redisset, illicò in secretiorem cellulam se recepit, ibique reliquum diei delitescens, publico prorsus abstinuit. Compertus tandem est clausis fenestris cum Deo dolenter agens de sorte sibi adeo luctuosâ: Rogatusque, quid faceret hisce in tenebris, *Discussio*, ait, *è mente mea curia istius imaginem omnem: quam quoties vir religiosus adiit, toties per octo dies abdere se ad spiritûs exercitationem deberet.* Inde in cubiculum reversus, clausis itidem fenestris, ac foribus, Deum precari perrexit. Admiranti deinde Sacerdoti tam inusitatum hoc in genere animi illius sensum, amorémque solitudinis, sic occurrit, *Dominus JESUS in stabulo natus, in fabrili officina vixit, tandémque ad tantam inopiam redactus est, ut domus ei deesset. hic igitur non libenter habitet in animo, cui mundi splendor in pretio & amore sit. Quamobrem quanta maxima possum cura omnem mundi memoriam ex animo deleo.* Sic ipse. Quam præceptionem utinam alii, quos Magnatum consuetudo plus æquo delectat,

Etat,

erat, æquè ac ipse observarent. Sæpè enim dum ex aulâ domum reverteret, de Beatorum gloria tanto cum animi æstu disputabat, & non ex aula terrestri, sed cælesti revertere videretur. Utique viris cælestibus domus omnis cælum est.

Ut curiæ auram velut noxiam homini religioso semper fugit: ita maximè parentum affiniumve palatia. noverat enim horum præsertim commercio transfundi in animos religiosorum morbum tamquam epilepticum, id est, illorum aula frequentata, facilè hos præcepites ire in statum deteriorem. Dux de Medina de las Torres, idémque Neapolitanus Prorex ob excellentem de Vincentii sibi propinqui sanctimonia prudentiâque opinionem, hunc sibi quotidie adesse cupiebat, sive ad rerum salutis suæ procurationem, sive ad consiliorum ejus fructum. At ille his ipsis de causis tanto diligentius longiúsve aulam ejus vitabat. Imò cùm Prorex ejusque conjux Collegium adirent, celebritatis alicujus nostræ cohonestandæ gratiâ, ipse ne tum eos salutare cogeretur, aut honoris aliquid sibi de more ab iis deferendum pati, ad opus

Etiã à
suis
quos
sancto
odio
prose-
quitur

charitatis quod de industria in id temporis distulerat, domo exhibat. Quare eo Duce in Hispaniam revocato, sic exultavit, quasi servitute exisset. Jam quod attinet ad ceteram nativi in cognatos amoris abdicationem, dum in Societatem primum, ut aiunt, pedem intulit, ut mundum, sic & eum potissimum amorem omnino à se repulit. Ita enim se deinde habuit, quasi si numquam extra religiosa septa vixisset. Tantique fecit servitutis Deo redditæ dignitatem, ut vile postea duceret, filium Ducis se recordari. Ubi primum Societati cum imperio præpositus fuit, gratulans ei quispiam dixit, id à se duplici nomine officioque præstari. Prius ob suam in ipsum singularem benevolentiam: posterius, quòd id honori verteret Gentis Carafæ, cuius se addictissimum servum profitebatur. Respondit Vincentius, quod quidem ad ipsius in se benevolentiam spectaret, eam à se fieri magni, gratesque quàm maximas haberi pro illâ, agique; quòd autem ad familiam Carafæam, se jam à duobus & quadraginta annis in familiam Dei transcriptum, Carafæi generis esse

esse desiisse: neque verò ullam consanguinitatem, aut familiam in sæculo suam agnoscere. Hac de causâ expetiit, imò & à Moderatoribus petiit copiam mutandi cognominis, & quia negabatur, illud mutilavit, inscribens se non Carafam, sed Cafam. Quæ pia fraus ingeniosæ ad se deprimendum humilitatis, feliciter aliquamdiu illi successit, donec Moderatores, intellecto id non compendii causâ aut scriptionis vitio, sed studio Gentis occultandæ fieri, hujusmodi contractionibus multationibusve cognominis uti vetuerunt. Ædituis nostris quando cum in templum ad exomologesim sororis excipiendam evocabant, sic admonentibus, *Reverentia vestra vocatur à Domina Principe, sorore suâ*, sanctè succensebat: increpitansque incassum præmitti & Dominæ & Principis nomina, solum sororis à se satis intelligi objiciebat. Sic autem & hanc piissimam feminam oblitus erat (etsi illo conscientia suæ rectore uteretur) ut ejus nomen rogatus à Patre Balthasare Porticellâ Neapoli in Philippinas Insulas cogitanti, cui se illa obnixissimè commendaverat,

V 3 numquam,

numquam, utcumque memoriam excuteret, edere valuerit. Quemdam è nepotibus suis docuit, si ex eo quæreretur quis esset, respondere *pauperem esse Christi*. Ita eo nomine vir sanctus multo magis, quàm augustis titulis alii, lætabatur. Haud scio an ille ipse nepos Vincentii sit, cujus pueri rectam indolem, cereàmque ad virtutem flecti, animadvertens quidam è Nostris, dixit videri sibi ad Institutum religiosum esse natum: quando Vincentius subjecit sibi sanè in votis esse, ut in numerum Laïcorum Societatis Fratrum olim accenseatur: hunc enim statum sibi olim flagitasse. Cùm necesse esset illum ad aliquem è suis scribere, subinde extremam minutàmve papyri partem paucis exarabat, ut eum pauperem Christi famulum potiùs, quàm consanguineum agnoscerent. Numquam autem citra necessitatem scripsit, quam non aliter interpretabatur, quàm si salutis eorum ratio id postularet. Aliàs nec suorum veniebat illi in mentem, neque de iis magis loquebatur, quàm si nec ipse, nec ipsi fuissent in vivis. multo minus temporariis eorum commodis inserviebat;

bat; nec enim dedisset cujusvis precibus quantiscumque vocem unicam, commendandæ Proregi, aut Præsidi Consilii, eorundem causæ; tametsi hanc oppidò promovere potuisset. Quin etiam pro suorum adversariis adversus ipsos potenter apud Judices institit. Et accidit aliquando, ut genus hoc officii exercenti objiceret aliquis, suam postulationem in detrimentum vertere cuidam ipsi sanguine arctissimè nexo. Ad quem ipse nubilâ ac severâ fronte conversus, *Quid refert?* reposuit, *Justitiæ studium nõnne præhabere debet amorì consanguineorum?*

Sed opum ac commodorum jactura Floccipendēs eorum vitam præ Dei honore. facilior est quàm vitæ parentum. Neque tamen hæc ipsa fortissimum in naturæ afflictiones Vincentii animum movere potuit. Nam Duce, nepote suo, in discrimine mortis deprehenso, obtinere à se non potuit, ut aliud ipsi à Deo, quàm mortem peteret: si quidem is præsciret, se deinde à superstite vel unicâ lethali noxâ offensum iri. Quâ de re hanc in sententiam scripsit ad quemdam è Societate. *Hodie mane nuntium accepi de morbo Ducis. Et Antonius Carafa mihi significat*

febrim esse malignam, nonnullaque iam nunc apparere delirii vestigia. Imò eius negotiorum Gestor litteris à cursore mihi traditis addit à medicis depositum. Si iam Deus eum evocet, destinationis eiusdem ad aternã gloriam, non dubium indicium est; atque hac de causa, sic Deum sum precatus, Si malitia mutatura est intellectum eius, assumatur. Ita Vincentius. Et Dux quidem diem obiit suum, cum sensis animi dictisque ejusmodi quæ admirationem etiam in homine religioso ciere possint: vulgòque inter adstantes morituro ferebatur, Vincentium Patrum, dignum Sancto homine exitum ei obtinuisse. Et profectò etiam in curia cælesti nepotem esse gratiosi apud Regem, felicitatis augurium est.

Et con-
fortiũ,
et si piũ
devitas.

Cùm Apuliæ Collegia inspiceret pro suo Præpositi Provincialis munere, non nisi ægrè sibi persuaderi sinebat, ut Andriam aut Minervinum, urbes, quarum altera nepotis, altera sororis erat, vel obiter ad amicam salutationem adiret. Et nisi super eorum in Societatem merita mos antecessoribus fuisset illos inter lustrandam Provinciam invisendi, missos fecisset.

fecisset. Ceterum cum Andriam peteret, ne noctem quidem unicam istic morari volebat, neque aquæ cyathum libare. Quondam contigit, ut Ducissa Lanoya, ejus consanguinea, & Ducissa Carafa neptis, magnam diei partem colloquiis spiritualibus eum distinerent, sic ut Ortam, qui locus hospitio destinatus erat, eodem die pervenire esset perdifficile. Etiamtum tamen discedere omnino voluit, tametsi periculum foret mediis in agris pernoctandi. Et verò sero dumtaxat vespere Canosam advēnit, ubi vix miserum tugurium, quo tegeretur, & parem loco cœnulam, quâ utcumque refocillaretur invenit. Sed hujusmodi damna Vincentii virtuti pro lucro erant.

Aliàs quidem Andriæ, quò Præsidum voluntate, Ducis, ejus fratris desiderio obsequentium, missus erat, diutiùs commoratus est: at pulcherrimo sanè exemplo visitaturis posthac consanguineos, relicto. Studiis dabat operam Neapoli: inde pedes & stipem in itinere mendicans Andriam petiit. Ubi primùm urbem attigit, prima illi cura primam omnium salutandi Reginam Cœli, in

cū suo
cōmodo

nisi adire illos
jussus.

quando
pulchrū
edit ex-
emplū

ejus ad mœnia civitatis facello, à se, dum Andriæ degeret, sæpè sæpiùs frequenta- to: quod tamen jam inde à pluribus an- nis non viderat. Diu istic hæsit: nec avelli poterat; demum instante precibus Duce inde se eripiens, in palatium venit. Postero mane voluit mendicando urbem obire; sed manticæ deerant. ergo, ut ejus humilitati fieret satis, duæ confutæ sunt, ipsi altera, altera socio. Illâ instru- ctus complures horas corrogandæ stipi impendit, eamque totam mox detulit ab custodiam. Quod officium quot dein- cept diebus eodem matutino tempore continuavit. Neque panem tantummo- dò, sed & ligna mendicavit, iisque tot collectis quot erat ferendo, humeros onerans, pauperes quibus distribueret, conquirebat. Adultâ die verbâ faciebat ad concionem sponte ad eum visendum convenientem, mediis in plateis: sugge- stum scilicet præbente saxo altiusculo, è quo suavis ejus aspectus, orator egre- gius, vel tacente ipso omnes moveret. Aliàs eodem tempore pueros variis locis à se accitos Christianâ catechesi instrue- bat. Neque animorum pabulum eis suppedi-

suppeditare contentus, ternis hebdomadæ diebus ter centum egentes pascebat, Fratrem quidquid optaret largè subministrante. Adeo ut ejusdem sumptibus orphanotrophium puellis pauperibus fundarit, simul in alimoniam corporum, simul in castitatis præsidium. Denique tot modis, tamque multorum necessitates levavit, ut non alio consilio, quàm ut pauperum patrem se exhiberet, Andriam venisse videretur. Neque tamen familiæ fratris curam accidit tam multiplex in pauperes charitas. Domi omnis ejus sermo de Deo, deque divinis, sive quia de aliis loqui nesciebat, sive quia totam domum notitia & amore Dei cumulare avebat. Si quis ex fratris aulâ aut etiam ex urbe, alicujus vitii suspectus esset, imò si quis eum conveniret, impensè obsecrabat, ut pro ejus in se amore animum noxis expiatum, SS. Eucharistiâ reficeret. Postremo toto quo Andriæ commoratus est mense, ita vixit, ut cum in publicum prodibat, confluerent cives ad pascebat ejus conspectu oculos, eumque commonstrantes inter se dicerent: *En Sanctum, En Sanctum*: Ita vera sanctimonia

monia

monia præconio non eget: ipsum ejus silentium magna vox est, & pulchritudo admirationis illicium.

C A P U T VI.

Accurata ejus observatio votorum Religiosorum.

Pauper-
tatis re-
ligiosæ
studiū
genera-
tum

Paupertas religiosa, si ex animo colatur, non exilis animi virtus est. namque commodis sponte se fraudare, & contra incommoda non leniter solum, sed & jucundè hilaritérque suscipere ac perferre, id verò supra vulgus hominum est. Erit autem etiam supra fidem, si ex heroico singularique Numinis amore asperneris quidquid Deus non est; indignum utique arbitratus, ut cum Deo summo bono vile nescio quod boni simulachrum in partem amoris tui à te vocetur, quasi si Deus toto dignus non esset. Hac excelsa mente præditus Vincentius solebat dicere, si totum terrarum Orbem haberet in manibus, totum ipsi ad pedes casurum, hoc dumtaxat pronuntiato, *Mi Deus.* ut indicaret ad Numinis